

har foreslaaet i § 8, i Virkeligheden er fuldstændig tilstrækkelig, og at det er det ærede Medlem, som ser fejl paa Sagen og mener, at det ikke er tilstrækkeligt. Derfor kan jeg ikke tilraade at stemme for det ærede Medlems Forslag. Jeg tror nu ogsaa, at det ærede Medlem der ikke handler saa helt rigtigt — men det vil jeg henstille til ham — ved i det hele taget at stille Forslaget til Afstemning her i Tinget, men jeg erkender, at det ærede Medlem i det hele taget har udtalt Sympati med Formaalet med hele Lovforslaget, og jeg skal derfor ikke udtale mig videre om hans Forslag. Jeg ønsker dem dog ikke vedtagne. — Det ærede Medlem for Verninge udtalte i Gaar, at han ikke kunde forstaa, hvorfor jeg modsatte mig hans Ændringsforslag om, at Forholdstalsvalg kun skulde bruges, naar 10 Vælgere krævede det, idet han mente, at naar vi fik Forholdstalsvalg, skulde Partierne absolut danne sig i Menigheden. Det er ikke Tilfældet. Forholdstalsvalg danner ikke flere Partier, end der er i Forvejen. Ogsaa i Menigheder, hvor der ikke er Partidannelser, vil man kunne bruge Forholdstalsvalg uden i mindste Maade at genere dem eller opfordre dem til Dannelse af Partier, thi naar de ere enige, ville de kun have at stemme paa en fælles Liste uden nogen Partidannelse. Det vil gaa meget let. Jeg holder paa, at Forholdstalsvalg skal kræves ved Loven, for at det ikke skal blive en Anke, som kastes mod Mindretallet, idet man siger: I ere Urostillere, der kræve Forholdstalsvalg. Mindretallene i Menigheden skulde ikke ogsaa have denne Strøm at gaa imod. Man vil nok selv uden det forekaste Mindretallene baade det ene og det andet, og man vil derfor heller ikke give dem Lov til at faa deres Afstemning ved Forholdstalsvalg, naar de selv skulde kræve det med 10 Stemmer, thi saa ville de straks faa forekastet, at det kun skyldes deres Tilbøjelighed til Partidannelse og Urostillelse. Dertil skal jeg indskrænke mig.

Hammerich: Det er nogle Udtalelser af den ærede Minister, der give mig Anledning til nærmere at præcisere min Stilling til disse Lovforslag. Den højtærede Minister brugte en Lignelse om Hønen og Ægget: at man ikke kunde faa en Høne, uden at man havde et Æg, og ikke et Æg, uden at man først havde en Høne. Jeg forstod straks ikke rigtig, hvad han mente dermed, men saa løb det ud til, at vi først maatte have Menighedsraad, for at de kunde fortælle os, hvorledes en Kirkeforfatning

skulde være. Det var mere praktisk end at anmode en Kommission om at vejlede os paa dette Punkt. Jeg kan ikke se andet, end at hans Lignelse maaske snarere rammer hans egen Tanke end min. Jeg kan ikke se bedre, end at disse Menighedsraad med Nødvendighed ikke blot ville blive et Led, men ogsaa det mest betydende Led i den Kirkeforfatning, vi ønske gennemført. Men naar nu de samme Menighedsraad skulde angive, hvorledes denne Kirkeforfatning skal være, synes jeg, vi der ere inde i den Ring, som den ærede Minister varede mig imod. Jeg kan i ethvert Tilfælde ikke føle mig selv ramt af denne Lignelse. Ærede Medlemmer maa være klar over, at min Hovedindvending mod dette Forslag til Menighedsraad er den, at jeg ikke kan tænke mig andet, end at disse Menighedsraad vilde blive ret verdslige Forsamlinger, en Slags ny Sogneraad rundt om i Landet, der ville blive lige saa verdslige, som de allerede bestaaende Sogneraad ere, og at derfor den Vejledning, de skulde yde med Hensyn til Spørgsmaalet om en Kirkeforfatning, i alt Fald ikke for mig kan have nogen virkelig Værdi. Jeg maa derhos vedblivende fastholde, at det er et naturligt Ænske hos mig — hvad man fra forskellige Sider ikke har kunnet forstaa — at vi fik den Vejledning ude fra, som vi virkelig kunne trænge til i dette Spørgsmaal. Jeg har Ret til at betragte os som ikke fuldt modne til at gaa til et Skridt, som i Virkeligheden vil være at lægge Oprindelsen til en Kirkeforfatning her i Landet og blive det mest betydende Led i denne. Der er ikke Tvivl om, at efter Grundloven har vor Rigsdag ikke nogen vanskeligere Opgave end den, der er stillet os: at skulle skaffe en Kirkeforfatning. Efter Grundloven have vi Religionsfrihed. Der er for saa vidt Ligeberettigelse for alle Trossamfund, men derved er man ikke bleven staaende. Der er ikke mere Ligeberettigelse, end at man har sat en Præmie paa at høre til den evangelisk-lutherske Kirke. Denne er gjort til vor Folkekirke, til hvilken vor Konge skal slutte sig, og som ved ligefremme Midler skal støttes af Staten. Det er ganske sikkert, at derved er der givet det Trossamfund et Fortrin, men der er ganske sikkert ogsaa beredt det en meget stor Fare for Verdsliggørelse. Og naar vi staa lige overfor en Kirkeforfatning, da tror jeg, at det er det aller væsentligste at gøre, hvad man kan, for at sikre mod denne Fare. Jeg kan der ikke berolige mig med, hvad den ærede Ordfører i Betænkningen